

— Д' Ескайракъ де-Латура возили въ Китай на двуколесна талига, въ която били наковани заострени гвоздеи. Той жестоко страдалъ, когато теглили талигата бърже по неравния път и малка работа по малко, като се спирала. Такова е положението на раята въ Турция въ онова време, когато не ги подхвърлят на мъки“.

— „Щастливъ ще бжде она часъ, когато Истокъ прѣтърпи йоще по голѣмо крушение и устъпи своето мѣсто на толкова угнетенитѣ, но силни и дѣятелни народи, които, за срамъ на цивилизацията и хората, притиска турския трупъ, и кога Франция ще имъ простре ръка за помощъ, безъ да гледа честолубието на Россия и обидливостъта на Англия!“

У Сентъ-Маркъ-Жирардена има чудни изрѣчения, които сега рѣдко се произнасятъ. Той безропотно се покорявалъ даже да се завладѣе Турция отъ Англия. „Като французинъ, говорилъ той, азъ можахъ да скърбя, но като човѣкъ, като християнинъ, азъ бихъ се радвалъ, като видя, вмѣсто безсмислената и скотска тирания, добръ наредено и умѣрено управление. Ако да зависяше отъ мене да прѣвърна Македония или България, Мала Азия или Сирия въ английски графства и да замѣня толкова злини съ толкова блага, — вий мислите, че азъ би се поколебалъ макаръ на една минута, и даже и въ тоя случай, когато заедно съ това ще може да се прослави Трафалгаръ или Ватерлоо? Азъ би билъ недостоенъ за званието на християнинъ, ако би въ такова благо дѣло, да си позволя да се увляка отъ национално тщеславие“. (*Revue de Deux Mondes*, 15 октомврий 1862 г.).

Гизо и Тьеръ били и двамата привърженици на политиката, която се състояла въ това, че трѣбва да се благоприятствова за освобождението на християнскитѣ народи въ Турция и за образование отъ тѣхъ независими национални групи. Като говори за источния въпросъ, Гизо се изражава така въ своитѣ *Memoires*: „Френската политика на истокъ много се грижи за различни интереси и за велика и отдалечена бждащностъ. Ний си останахме вѣрни на нашата всеобща идея; ний едно-